

Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΣΤΑ ΚΟΙΝΑ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΕΝΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Άρθρο της Σοφίας Ράλλη-Καθαρείου

Αφορμή για το σημερινό μου σχόλιο μου έδωσε η είδηση ότι την περασμένη εβδομάδα γνωστοποιήθηκε μια ευγενής χειρονομία εκ μέρους κάποιου ή κάποιας συμπαροίκου μας σε οργανισμό ατόμων με ειδικές ανάγκες, ύψους δέκα εκατομμυρίων δολαρίων. Κατόπιν οδηγίων του ή της φιλανθρώπου κρατείται μυστικό το όνομα του ή της δωρητού.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι πρόκειται περί μεγάλης ευεργεσίας.

Δεν υπάρχει επίσης αμφιβολία ότι εκείνο που κινεί όντως το ενδιαφέρον είναι η ανωνυμία του ή της ευεργέτου και δεν είναι αδικαιολόγητο να χαρακτηρίσουμε την πράξη ως το άκρον άωτον της χριστιανικής φιλευσπλαχνίας, εφόσον η θεάρεστος αυτή χειρονομία γίνεται ακολουθώντας την χριστιανική ηθική του να μη γνωρίζει το δεξί μας χέρι τι κάνει το αριστερό.

Φλέγον παραμένει πάντοτε το σημείο της διαφοράς μεταξύ υλικών και πνευματικών αγαθών. Οπωσδήποτε υπήρξε πάντα αντικείμενο φιλοσοφικής διαμάχης το αν ο άνθρωπος πρέπει να αποζητά περισσότερο τα πνευματικά από τα υλικά αγαθά. Σύμφωνα με την πλειονότητα των νεωτέρων φιλοσόφων και κοινωνιολόγων η ευδαιμονία του ανθρώπου ευρίσκεται εις την εξισορροπημένη εκτίμηση του πνεύματος και της ύλης.

Μάλιστα, σήμερα οι σύγχρονοι οπαδοί τη «κοινωνικής πολιτικής» υπερασπίζονται με πάθος την θεωρία ότι η αξία των υλικών αγαθών έγκειται στο σημείο που η ύπαρξή τους να δικαιολογείται περισσότερο από το πόσο χρήσιμα είναι τα υλικά αγαθά όταν διανέμονται για την ανακούφιση των πολλών, παρά από το αν παραμένουν ιδιοκτησία των ολίγων.

Και βέβαια, δεν είναι μόνον ο σύγχρονος άνθρωπος που μοχθεί να δώσει απάντηση στο ερώτημα αν έχει προτεραιότητα η απόκτηση υλικών αγαθών για την ευημερία του ανθρώπου, έναντι άλλων αγαθών, των λεγομένων πνευματικών αγαθών. Οι διάφοροι φιλόσοφοι από αρχαιοτάτων χρόνων πρόβαλαν την σκέψη τους και την υπεράσπισαν με πάθος, προσφέροντας ακόμα και την ζωή τους σαν από παράδειγμα συνέπειας της ηθικής τους γραμμής, ερμηνεύοντας με την δική τους αντίληψη την ουσία του ανθρώπου και του περιβάλλοντος κόσμου τους.

Οι σοφοί πρόγονοί μας, εξέφρασαν και ταξινόμησαν τις θεμελιώδεις αρχές τις οποίες όφειλε να ακολουθήσει ο άνθρωπος για να στηρίξει το βάθρο μιας ισόρροπης ύπαρξης μεταξύ ύλης και πνεύματος.

Από την Σωκρατική αντίληψη ότι ο άνθρωπος πρέπει να γνωρίζει το ποιος είναι ώστε να ορίζει τα όριά του και τις υποχρεώσεις του έναντι της πολιτείας, φτάνουμε στον ορισμό ότι στην εξελικτική πορεία της ανθρωπότητας, ο άνθρωπος που αναπτύσσεται είναι εκείνος που αποκτά συνείδηση της υποχρέωσής του να προσφέρει στην πολιτεία, στο Δήμο.

Ο πολιτισμένος άνθρωπος, προσφέρει στην κοινωνία, αρχίζοντας από την γνώση, δηλαδή τον πνευματικό του πλούτο, ή προσφέρει την εργασία του, φθάνοντας και μέχρι του να προσφέρει τον οβολό του, δηλαδή την υλική του προσφορά προς όφελος της κοινωνίας.

Η θεώρηση του ανθρώπου σαν φαινομένου μιας διπλής πραγματικότητας, πνεύματος και ύλης, μας οδηγεί στην σκέψη ότι η ύλη είναι τόσο απαραίτητη

για την ύπαρξή μας όσο και το πνεύμα. Παραδεχόμενοι όμως την υλική υπόσταση και εξάρτηση του ατόμου από την ύλη, δεν σταματάμε εδώ, ούτε μπορούμε να γίνουμε ακόλουθοι της ιδέας ότι η ύλη είναι περισσότερο αναγκαία από το πνεύμα.

Και τούτο, γιατί ο άνθρωπος έχει και άλλη παράμετρο, πολύ πιο σπουδαία από την ύλη, που είναι ακριβώς το σημείο που τον διαφοροποιεί από τα άλλα ζωικά όντα του κόσμου μας.

Στην εποχή μας, εξερευνάται το Σύμπαν και αναφύονται νέες θεωρίες περί της ύπαρξής μας, χωρίς όμως να έχομε φθάσει στο τελικό συμπέρασμα στο που αρχίζουν και που τελειώνουν οι διαφοροποιήσεις των πνευματικών μας ιδιοτήτων και που αρχίζει το εν πολλοίς ανεξερευνήτο μέρος αυτού που ορίζομε σαν ψυχισμό ή ψυχικό κόσμο.

Γενικά, η βιολογία μας εξηγεί την πραγματικότητα της ομοιότητας του ανθρώπου με τα άλλα είδη του ζωικού βασιλείου, αλλά δεν προσφέρει απάντηση για το διαφοροποιό στοιχείο που οδηγεί τον άνθρωπο να επιδιώκει την πραγμάτωση των δικών του επιθυμιών για κυριαρχία επί πάντων των άλλων όντων.

Πολλοί βεβαίως είναι οι επιστήμονες που τονίζουν ότι το πνεύμα περιλαμβάνει την νοημοσύνη σαν λειτουργία του εγκεφάλου, αλλά δεν μπορούν ακόμα να προσδιορίσουν τι είναι ο λεγόμενος «ψυχικός κόσμος» και να μας πουν με βεβαιότητα, αν οι άπειρες δράσεις και αντιδράσεις του επηρεάζονται από βιολογικούς παράγοντες. Μπορεί να μην έχει ακόμα δοθεί η τελικός επιστημονικός πίνακας, να μην έχει βρεθεί το DNA του ψυχικού κόσμου γιατί υπάρχει η πολυπλοκότητα

βιολογικών και ψυχικών επιδράσεων, αλλά για ένα πράγμα μπορεί να είμαστε βέβαιοι, ότι ο άνθρωπος για να επιβιώσει σαν ισόρροπος οντότητα, πρέπει να εξισορροπήσει τις υλικές του επιδιώξεις με τις ψυχοπνευματικές του ανάγκες.

Ποιες είναι οι ανάγκες αυτές;

Είναι η επικοινωνία με άλλα άτομα για την δημιουργία κοινωνικής ζωής, δηλαδή για την δημιουργία ομάδων επαφής με άλλους ανθρώπους. Είναι επίσης η ανάγκη κοινής προσπάθειας και κοινής δημιουργίας. Είναι ακόμα η συντροφικότητα και προς το σημείο αυτό η αξία της κοινής δημιουργίας.

Είναι η αγάπη και η αναγκαιότητα της έκφρασης της αγάπης προς το άτομο και το σύνολο κτλ.

Μάλιστα θάλεγα, ότι η αγάπη όταν εκδηλώνεται με πράξεις αλληλεγγύης προς τους συνανθρώπους γίνεται αιτία να αισθάνεται το άτομο σαν μέτοχος σε συνύπαρξη και συνδημιουργία κοινωνική, η αξία της οποίας υπάρχει πέρα από την κάλυψη της υλικής ανάγκης και της φυσικής οντότητας.

Τελειώνω με την αναφορά μου στην φιλόδοξη πράξη του ανώνυμου ατόμου που πρόσφερε τα δέκα εκατομμύρια δολάρια στον Οργανισμό ΕΣΤΙΑ. Η θεάρεστη αυτή πράξη, ανεξαρτήτως του ποσού, είναι μια εκδήλωση ευαισθησίας και ενότιπας του ατόμου με τον πάσχοντα συνάνθρωπό του. Πρόκειται εδώ για μια πράξη που υπογραμμίζει το γεγονός ότι εκείνος ή εκείνη που προσφέρει αποβάλλει «την εγωϊστική απομόνωση» ενώ σαφέστερα συνειδητοποιεί την ευθύνη της ανθρώπινης συμπεριφοράς του, όπως θάλεγε ο μέγας φιλόσοφος και ανθρωπολόγος Αλέξης Καρέλλ.

Ελληνικό οπωροπωλείο

Sentas Bros

Fruit and vegetable supplies

Καθημερινά φρέσκα φρούτα και λαχανικά στις καλύτερες τιμές από τον μανάβη σας

Αντώνη Σέντα

485 Marrickville Road • Dulwich Hill NSW 2203 • Tel.: 02 9569 1885